

Longemfyseem (operatie)

Bij longemfyseem wordt de elasticiteit van de longen langzaam minder. Een deel van de mensen met longemfyseem komt in aanmerking voor operatie: de longvolume-reducerende chirurgie.

Longemfyseem is een aandoening waarbij de 'elasticiteit' van de longen langzaam minder wordt. De longen gaan hierdoor slechter werken. U merkt dit doordat u steeds kortademiger wordt als u zich inspant, bijvoorbeeld bij traplopen of soms zelfs bij lopen alleen.

Meer over de ingreep

Een deel van de mensen met longemfyseem komt in aanmerking voor een operatie. Hierbij worden de meest slechte delen van de long verwijderd. We noemen dit 'longvolume-reducerende chirurgie'. De meeste patiënten zijn na de operatie minder kortademig en krijgen meer inspanningsvermogen.

Deze operatie kan op 2 manieren worden uitgevoerd:

- Via een snede een snede middenin het borstbeen.
- Via een kijkoperatie.

Voor wie is deze operatie geschikt?

De operatie is geschikt voor mensen met longemfyseem, waarbij de ziekste delen in het bovenste deel van de longen zit. De rest van de longen moet wel redelijk van kwaliteit zijn. In het algemeen geldt dat de operatie alleen mogelijk is als u verder geen ernstige bijkomende ziekten heeft. Het risico van de operatie wordt anders te groot.

Risico's en complicaties

Geen enkele ingreep is zonder risico, ook deze operatie niet. Uit onderzoeken uit Amerika en Nederland blijkt dat de kans op overlijden als gevolg van deze operatie 4 tot 5 procent is. Dit risico moeten we uiteraard afwegen tegen het risico van overlijden door longemfyseem zelf.

De meest voorkomende complicaties na deze operatie zijn:

- Luchtlekkage: tijdens de operatie kan een 'gaatje in de long' ontstaan. De long blijft dan lucht 'lekker'. De kans hierop is groter dan bij andere longoperaties, omdat de kwaliteit van de long minder is. Als dit gebeurt houdt u langer dan gemiddeld (langer dan 7 dagen), een slangetje in de borstkas om lucht weg te zuigen. Soms is het nodig om deze complicatie operatief te behandelen.
- Longontsteking: na de operatie kan ophoesten moeilijk zijn door de pijn. De kans dat er een longontsteking ontstaat, is daardoor groter.
- Bloeding: tijdens de operatie kan een bloedvat worden geraakt. Soms is een nieuwe operatie nodig om dit te verhelpen.

Vorbereiding

Procedure rondom de operatie

De procedure rond de operatie is verdeeld in vijf stappen:

- De aanmelding
- Een gesprek op de poli
- Een opname voor verschillende onderzoeken
- Het besluit om wel of niet te opereren
- Training bij Fysiotherapie, de operatie zelf en de nazorg

Aanmelding

Uw behandelend longarts heeft u aangemeld voor de operatie. Vervolgens zijn uw gegevens besproken door een team van longartsen en thoraxchirurgen. Een thoraxchirurg is gespecialiseerd in ingrepen in de borstkas (thorax). Dit team bekijkt of u voor verdere beoordeling in aanmerking komt, met andere woorden: of u baat heeft bij een operatie. Is dit het geval, dan krijgt u een oproep voor een bezoek aan de **poli Longgeneeskunde** (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/node/24>).

Gesprek op de poli

Voor uw bezoek aan de poli Longgeneeskunde krijgt u een vragenformulier. Wij vragen u dit formulier in te vullen en mee te nemen naar het gesprek met de longarts. Tijdens het gesprek stelt de longarts u nog enkele aanvullende vragen. U kunt zelf ook uw vragen stellen.

Opname voor onderzoeken

Voordat u opgenomen wordt voor de operatie zelf, zijn nog verschillende onderzoeken nodig. Hiervoor wordt u een paar dagen opgenomen in het ziekenhuis. U krijgt hiervoor een oproep thuisgestuurd.

Deze opname duurt meestal 3 dagen. Als het tempo waarin de onderzoeken worden gedaan te belastend is voor u, kan de opname ook wat langer duren.

U krijgt de volgende onderzoeken:

- Uitgebreid longfunctieonderzoek.
- Bloedonderzoek.
- Onderzoek door de cardioloog: u krijgt in elk geval een ECG (hartfilmpje) en een echo van het hart. Afhankelijk van de uitslag hiervan volgt soms een hartkatheterisatie.
- Röntgenonderzoek: u krijgt een foto van het hart en de longen (thoraxfoto) en een longventilatie perfusiescan.
- Wandeltest van 6 minuten: de fysiotherapeut bekijkt hoeveel meter u kunt lopen in 6 minuten. Een metertje aan de vinger meet dan ook hoe het zuurstofgehalte is in rust en tijdens inspanning.
- Spierkrachtmeting.
- Vetvrije massameting en beoordeling van de voedingstoestand.

Bespreking onderzoeksresultaten

Na deze opname bespreekt een team van longartsen en chirurgen alle uitkomsten van de onderzoeken. Ongeveer 2 weken na de opname heeft u een nieuwe afspraak op de poli Longgeneeskunde. De longarts bespreekt dan het resultaat van dit overleg. Samen met de longarts besluit u dan of u verdergaat met de operatie.

Informed consent

Voordat de operatie plaatsvindt vragen wij u een formulier te ondertekenen. Hierin geeft u toestemming voor de operatie en verklaart u dat u goed bent geïnformeerd over de ingreep. Deze 'informed consent' is wettelijk verplicht.

Revalidatie

Voor de operatie is een goede conditie noodzakelijk. Dit verkleint de kans op complicaties. U gaat daarom trainen onder begeleiding van een fysiotherapeut. De duur van uw revalidatie is afhankelijk van uw conditie.

U hoeft voor de training niet naar het ziekenhuis te komen. U kunt hiervoor ook naar een fysiotherapeut bij u in de buurt.

Vorbereiding op uw opname

Een goede voorbereiding is voor u en voor ons belangrijk. Op onze webpagina [Opname in het ziekenhuis \(bij operatie\)](https://www.antoniusziekenhuis.nl/opname-het-ziekenhuis-bij-een-operatie) (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/opname-het-ziekenhuis-bij-een-operatie>) leest u hoe u zich op uw opname voorbereidt en krijgt u informatie over de gang van zaken in ons ziekenhuis.

Overgevoeligheid/allergie

Geef het altijd aan ons door als u overgevoelig of allergisch bent voor jodium, contrastvloeistof, bepaalde medicijnen, pleisters, rubber, latex of andere stoffen.

Eten en drinken (nuchter zijn)

Het is noodzakelijk dat u voor de operatie een bepaalde periode niet eet of drinkt ('nuchter' blijft). Dit geldt als u narcose, een ruggenprik of een zenuwblokkade krijgt. Als u niet nuchter bent tijdens de ingreep, is de kans groter dat er tijdens de ingreep eten en drinken uit uw maag in uw longen terecht komt. Dit kan leiden tot een ernstige longontsteking. Het is dus belangrijk dat u zich aan onderstaande voorschriften houdt. Als u niet nuchter bent, zullen wij er voor uw veiligheid voor kiezen om de operatie niet door te laten gaan.

Houd u aan de onderstaande voorschriften:

- **Tot 6 uren voordat u in het ziekenhuis moet zijn, mag u 1 of 2 beschuitjes met jam eten.**

Dit betekent dat als u zich bijvoorbeeld om 08.00 uur 's morgens in het ziekenhuis moet melden, u vanaf 02.00 uur 's nachts niets meer mag eten. Moet u zich bijvoorbeeld om 14.00 uur 's middags melden, dan mag u vanaf 08.00 uur 's morgens niets meer eten.

- **Tot 2 uren voordat u in het ziekenhuis moet zijn, mag u heldere vloeistoffen drinken. Dit zijn: water, appelsap en thee ZONDER melk. Koffie zonder melk is ook toegestaan.**

Dit betekent dat als u zich bijvoorbeeld om 08.00 uur 's morgens in het ziekenhuis moet melden, u vanaf 06.00 uur 's morgens niets meer mag drinken. De afgesproken medicatie mag u wel met een slokje water innemen op de dag van de operatie.

Als u al bent opgenomen in het ziekenhuis en de volgende dag wordt geopereerd, dan zullen de zorgverleners op de afdeling u laten weten vanaf hoe laat u niet meer mag eten en drinken.

Mijn Antonius-account aanmaken

Mijn Antonius is het beveiligde online patiëntenportaal van het St. Antonius Ziekenhuis. Heeft u nog geen account? Dan is het handig als u er een aanmaakt. Op onze webpagina [Mijn Antonius](https://www.antoniusziekenhuis.nl/patientenportaal-mijn-antonius) [<https://www.antoniusziekenhuis.nl/patientenportaal-mijn-antonius>] leest en ziet u hoe u dit eenvoudig doet.

Afzeggen

Bent u verhinderd voor de operatie? Laat het ons dan zo snel mogelijk weten. Neem hiervoor telefonisch contact op met de [Vorbereiding Opname](https://www.antoniusziekenhuis.nl/patienten-en-bezoekers/uw-dagbehandeling/uw-dagbehandeling-met-operatie/voorbereiding-opname) [<https://www.antoniusziekenhuis.nl/patienten-en-bezoekers/uw-dagbehandeling/uw-dagbehandeling-met-operatie/voorbereiding-opname>].

Behandeling

2 operatietechnieken

Er zijn 2 operatietechnieken. De operatiemethode is afhankelijk van de plaats waar de meeste zieke delen in de long aanwezig zijn.

Operatie via het borstbeen

Via een snee midden in het borstbeen. De chirurg kan zo beide longen goed bekijken. Samen met de longarts bepaalt hij welke delen het slechtst zijn en moeten worden verwijderd. Meestal is dit een deel van het bovenste gebied van de long.

De operatie duurt ongeveer 1,5 uur.

Operatie via een kijkbuis

De arts brengt via kleine sneetjes 6 buisjes in de borstkas in, 3 aan elke kant. Via de buisjes worden kleine instrumenten ingebracht om de operatie uit te voeren.

De operatie duurt ongeveer 1,5 tot 2 uur.

De operatie

U wordt opgenomen op de afdeling Longgeneeskunde. U krijgt een infuus met medicatie om te zorgen voor een zo goed mogelijke lichamelijke conditie.

Afhankelijk van welke operatietechniek wordt gebruikt (via het borstbeen of kijkoperatie) duurt de ingreep 1,5 tot 2 uur. Daarna gaat u naar de **Intensive Care** (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/node/3382>): een afdeling waar u intensief bewaakt wordt. Hier blijft u ongeveer 2 dagen. Daarna gaat u weer terug naar de 'gewone' verpleegafdeling.

Nazorg

Na de operatie

Drains

Na de operatie hebt u 5 drains. Dit zijn slangetjes om lucht en wondvocht af te voeren. U heeft 2 drains voor wondvocht en 3 voor het afvoeren van lucht: 2 aan beide kanten van de borstkas en 1 onder het borstbeen.

De 2 drains voor het wondvocht worden meestal op de eerste en tweede dag na de operatie verwijderd. De drains om de lucht af te voeren meestal na 3 tot 4 dagen. Dit is afhankelijk van de kwaliteit van de long.

Bewegen

Na de operatie gaat u zo snel mogelijk weer bewegen. De fysiotherapeut begeleidt u hierbij. Na ongeveer 2 weken gaat u naar huis.

Ontslag uit het ziekenhuis

Na het ontslag uit het ziekenhuis gaat u opnieuw trainen bij de fysiotherapeut, meestal 2x per week. Het oefenprogramma is zoals voor de operatie.

Controleafspraken en onderzoeken

Na de operatie komt u regelmatig op de poli Longgeneeskunde. Eerst is dit 1x per maand. Als alles goed gaat 1x per 3 maanden en later 1x 6 maanden. Ook krijgt u nog regelmatig longfunctie- en röntgenonderzoek, om het resultaat van de operatie te beoordelen.

Contact opnemen

Heeft u na ontslag dringende vragen? Neem dan gerust contact met ons op.

Tot 24 uur na ontslag

- Tijdens kantooruren met de poli Longgeneeskunde, T 088 320 14 00 (tel:0883201400).
- Buiten kantooruren met de Spoedeisende Hulp, T 088 320 33 00 (tel:0883203300).

Na 24 uur na ontslag

- Tijdens kantooruren met de poli Longgeneeskunde, T 088 320 14 00 (tel:0883201400).
- Buiten kantooruren met de huisartsenpost in uw regio.

Expertise en ervaring

Het St. Antonius Longcentrum heeft veel ervaring met onderzoek en behandeling van longziekten. Patiënten met klachten en aandoeningen aan het ademhalingsstelsel (luchtwegen en longen) kunnen bij ons terecht. Gespecialiseerde longartsen en longverpleegkundigen behandelen uiteenlopende aandoeningen, zoals longfibrose, longontsteking, sarcoïdose, astma, apneu, longkanker, COPD, etc. Jaarlijks vinden er circa 400 longoperaties en 2000 slaapstudies plaats.

Binnen het Longcentrum zijn er expertisecentra voor diverse zeldzame aandoeningen, zoals het **ILD Expertisecentrum** (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/node/336>) en het **ROW Expertisecentrum** (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/node/4122>).

Veilige zorg in het ziekenhuis

In het St. Antonius Ziekenhuis staat veiligheid voorop. Onze medewerkers doen er alles aan om uw bezoek aan het ziekenhuis zo goed mogelijk te laten verlopen. Help ons a.u.b. om goed voor u te zorgen door ons te vertellen:

- Welke medicijnen u gebruikt.
- Of u allergieën heeft.
- Of u (mogelijk) zwanger bent.
- Als u iets niet begrijpt.
- Wat u belangrijk vindt.
- Als u iets ziet wat niet schoon is.

Bereid uw gesprek met uw zorgverlener goed voor. Voor tips: [Begin een goed gesprek](https://begineengoesprek.nl/) (<https://begineengoesprek.nl/>)

Op de website van de [Nederlandse Patiëntenfederatie](https://www.patiëntenfederatie.nl) (<https://www.patiëntenfederatie.nl>) leest u meer over hoe u zelf kunt bijdragen aan veilige zorg.

Gerelateerde informatie

Aandoeningen

- Longemfyseem (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/aandoeningen/longemfyseem>)

Behandelingen & onderzoeken

- Longfunctieonderzoek (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/behandelingen-onderzoeken/longfunctieonderzoek>)
- Röntgenfoto (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/behandelingen-onderzoeken/rontgenfoto>)

Specialismen

- Longcentrum (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/longcentrum>)

